

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

RAPORT: CHINY WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI

Marzec 2017

Opracowanie: Ośrodek Spraw Azjatyckich UŁ

I. WNIOSKI

- a. Z uwagi na konieczność prowadzenia efektywnej polskiej polityki wobec Ukrainy i Białorusi należy monitorować relacje między Chinami a wskazanymi wyżej państwami;
- b. szczególną uwagę należy zwrócić na współpracę wojskową w tym wspólne programy naukowo-badawcze w dziedzinie rozwoju nowych technologii oraz współpracę inwestycyjną;
- c. ważną jest również analiza rosyjskiej percepcji działań chińskich na Ukrainie i Białorusi.

II. CHINY-UKRAINA

2 marca: Akcja „Tryzub jest ukraiński” z poparciem w Chinach?

Herb Ukrainy, złoty trójząb (ukr. тризуб - tryzub) jest symbolem suwerenności kraju. Na stronie ukraińskiego MSZ ukazała się wiadomość pt. „Kampania międzynarodowa ‘Tryzub jest ukraiński’ z poparciem w Chinach”. Gra słów użyta w powyższym sformułowaniu może w obliczu kryzysu ukraińsko-rosyjskiego wskazywać na bezpośrednie poparcie suwerenności Ukrainy przez ChRL, a tym samym potępienie aneksji Krymu przez Rosję. W całym zdarzeniu chodzi jednak o popularny happening „flashmob”, której uczestnikami byli pracownicy ukraińskiej ambasady w Chinach, jak i ukraińskiego konsulatu generalnego w Szanghaju. Chińskie MSZ nie ustosunkowało się do ukraińskiej akcji podtrzymując obecną linię polityki ChRL, czyli zachowania bezstronności w konflikcie ukraińsko-rosyjskim.

7 marca: Chińsko-ukraińska współpraca nad raketami powietrze-powietrze

Chińska Akademia Technologii Pojazdów (CALT) (中国运载火箭技术研究院) planuje podjęcie współpracy z ukraińskimi podmiotami nad stworzeniem nowej generacji rakiet powietrze-powietrze. Projekt ma na celu umożliwienie wysyłania na orbitę okołozemską rakiet zastępujących uszkodzone satelity lub umieszczenie satelitów obserwacyjnych używanych podczas szacowania zasięgu klęsk żywiołowych.

20 marca: Wzrost ruchu turystycznego pomiędzy Ukrainą a Chinami

Opublikowany w marcu raport za rok 2016 dotyczący ruchu turystycznego na Ukrainie ukazuje znaczny wzrost zainteresowania tym kierunkiem przez obywateli ChRL. W 2016 roku Ukrainę odwiedziła rekordowa liczba 20,5 tys. chińskich turystów (+33%, rdr). Główną przyczyną takiego stanu jest liberalizacja ukraińskich przepisów wizowych. Obecnie, chińscy turyści mogą uzyskiwać wize na dwóch lotniskach – w Kijowie i Odessie. Podczas chińsko-ukraińskiego forum turystycznego w 2016 roku ponad 20 wiodących ukraińskich agencji turystycznych zaprezentowało swoje oferty skierowane wyłącznie dla obywateli ChRL.

20 marca: China Railway Rolling Stock Corporation z potencjalną inwestycją na Ukrainie

Wojciech Balczun, przewodniczący zarządu Kolei Ukraińskich spotkał się z przedstawicielami CRRC (中国中车股份有限公司) w Datong (prow. Shanxi). Obecnie, CRRC wypełnia między innymi duże zamówienie dla białoruskich kolei. Ze względu na ograniczone możliwości finansowe strony ukraińskiej, współpraca miałaby polegać na modernizacji obecnego taboru poprzez montaż chińskich silników i innych komponentów umożliwiających większą efektywność obecnie używanych lokomotyw przede wszystkim w kwestii zmniejszenia zużycia paliwa. Pierwszy etap współpracy miałby polegać na testach chińskiej lokomotywy elektrycznej BKG-2, która jest aktualnie przedmiotem sprzedaży dla strony białoruskiej.

21 marca: Chiny gotowe do inwestycji w ukraińskim porcie

Jak donosi wiodąca ukraińska agencja konsultingowa UkrAgroConsult, Chińczycy za sprawą CCEC (China National Complete Engineering Corporation) (中国成套工程有限公司) podejmą się renowacji portu w Mikołajowie (ukr. Миколаїв). Do 1991 roku port ten był najważniejszym ośrodkiem budowy nawodnych okrętów Związku Radzieckiego (zbudowano tam wszystkie radzieckie lotniskowce). Obecnie port używany jest przede wszystkim do eksportu produktów spożywczych. Szacowana wysokość inwestycji to 75 mln USD. 22 marca dyrektor ukraińskiej Państwowej Komisji ds. Żywności i Zbóż, Oleksandr Grygorovych spotkał się z przedstawicielami CCES oraz chińskiego Eximbanku. W wyniku rozmów, Eximbank zgodził się udzielić preferencyjnej pożyczki o niskiej stopie oprocentowania. Rozbudowa portu w Mikołajowie będzie największą chińską inwestycją na Ukrainie.

III. CHINY-BIAŁORUŚ

1 marca: Inauguracja połączenia kolejowego Chengdu-Mińsk

Jak podaje agencja prasowa Xinhua, z początkiem marca zostało uruchomione połączenie pomiędzy Chinami a Białorusią. Skład mający 41 wagonów zawierających części samochodowe, pokonał odległość 8800 km w 12 dni. Za całość zamówienia odpowiada chińska firma motoryzacyjna Geely, która od 2012 roku wspólnie z białoruskim BELAZem tworzy spółkę joint venture SOYUZ. Transport ten jest pierwszym ze 150 planowanych w tym roku ze stolicy prowincji Syczuan do Białorusi, Rosji oraz Litwy.

3 marca: Dalszy rozwój współpracy międzyregionalnej Homel-Harbin

Delegacja pod przywództwem zastępcy burmistrza rolnictwa Harbinu Zhang Wanping'a złożyła oficjalną wizytę w mieście Homel. Strona chińska wyraziła zainteresowanie rozwoju wspólnych projektów w zakresie produkcji maszyn rolniczych oraz podjęcia współpracy z branżą cukierniczą. Partnerzy z Chin wskazali dwie konkretne firmy – Gomselmash oraz Spartak. Ta druga jest certyfikowaną na rynku chińskim fabryką słodczy. Obecnie produkty tej firmy są dopuszczone do sprzedaży w ośmiu prowincjach Chin. Włodarze Homela prowadzą współpracę międzyregionalną z Harbinem od 2015 roku, co jest pokłosiem majowej (2015 r.) wizyty Xi Jinpinga na Białorusi. Pierwszym poważnym efektem tej współpracy jest planowanie powstania spółki joint venture pomiędzy chińską firmą przemysłu maszynowego Zoomlion a wspomnianym wcześniej Gomselmash.

7 marca: Plany nowego połączenia kolejowego Chiny-Białoruś

Białoruskie przedsiębiorstwo RUP Beltamozhservice planuje otwarcie nowej trasy kolejowej między dwoma krajami. Obecnie białoruska firma jest operatorem połączenia Białoruś-Władywostok. Chińskie produkty trafiają do władywostockiego portu drogą morską, skąd są przewożone do Białorusi. Inauguracja tej trasy miała miejsce we wrześniu 2016 roku, a 7 marca do Białorusi dotarł 25. skład. Czas transportu to 9-10 dni. Głównym partnerem technologicznym strony białoruskiej jest rosyjskie przedsiębiorstwo FESCO. Nowy projekt ma usprawnić proces transportu przede wszystkim poprzez wprowadzenie elektronicznych deklaracji które mają znacząco skrócić czas odprawy celnej. Póki co, do wiadomości publicznej nie podano szczegółowych informacji, takich jak np: porty docelowe nowego połączenia.

13 marca: Chiny największym importerem białoruskiego uzbrojenia

Na łamach serwisu Belarudigest pojawiła się informacja, iż w latach 2012-2016 wartość sprzedaży białoruskiego uzbrojenia do Chin opiewała na sumę 170 mln USD. Drugie miejsce w zestawieniu zajął Wietnam (150 mln USD) a trzecie Sudan (113 mln USD). Całkowita wartość sprzedaży białoruskiego sprzętu w danym okresie to 625 mln USD. W porównaniu z wartością sprzedaży ze strony Ukrainy (3,7 mld USD), kwota ta wydaje się być niewielka, natomiast należy zwrócić uwagę na fakt, iż Białoruś jest szczególnie aktywna w rejonie Azji Południowo-Wschodniej. W 2016 roku podjęto również kolejne dostawy sprzętu do Mjanmy, Wietnamu oraz Malezji.

14 marca: Białoruś z portalem informacji prawnej w Chinach

Delegacja Narodowego Centrum Informacji Prawnej Republiki Białorusi spotkała się z przedstawicielstwem Instytutu Prawa Chińskiej Akademii Nauk Społecznych (CASS) w celu omówienia powstania chińsko-białoruskiego portalu internetowego informacji prawnej. Wspólne stworzenie ogólnodostępnych ram prawnych, wzmocnienie współpracy w zakresie wymiany informacji, jak i rozwoju kontaktów akademickich między Białorusią a Chinami określono jako najważniejsze działania w celu dalszego rozwoju wzajemnych stosunków dwustronnych. Inicjatywa ma powstać w ramach infrastruktury CASS, a jej głównym celem ma być przybliżenie białoruskiego prawa dla chińskich przedsiębiorców i instytucji otoczenia biznesu zainteresowanych współpracą na terenie Białorusi.

22 marca: Ambasador ChRL na Białorusi: „Chiny przywiązują dużą wagę do współpracy z Białorusią”

Podczas gali wręczenia nagród dla laureatów konkursu na najlepszy chińskojęzyczny esej w Mińsku, Ambasador Cui Qiming podkreślił strategiczne znaczenie Białorusi w polityce ChRL w regionie. W tym roku przypada 25-lecie ustanowienia stosunków dyplomatycznych między dwoma krajami. Największym białoruskim sukcesem na przestrzeni ostatnich lat jest przyciągnięcie chińskiej inwestycji w parku przemysłowym „Great Stone” położonym 25 kilometrów od Mińska. Szacuje się, że Chińczycy zainwestowali tam około 1,5 mld USD. Oprócz Chin i Białorusi, wkład w powstanie parku przemysłowego mają również podmioty rosyjskie, jednak wartość inwestycji tychże nie jest znana. Zapoczątkowana w 2010 roku inicjatywa nabrała tempa po ogłoszeniu koncepcji „Pasa i Szlaku” Xi Jinpinga oraz podpisania wielostronnego partnerstwa strategicznego w 2013 roku. Obecnie w parku przemysłowym wciąż oczekuje się na przybycie większej liczby

chińskich inwestorów. Co ciekawe, do konkursu na najlepszy esej wpłynęły również prace z Polski.

IV. CHINY-ROSJA

1 marca: Wspólne weto Chin i Rosji na forum ONZ

Rezolucja w sprawie nałożenia sankcji na Syrię została zablokowana przez weto stałych członków Rady Bezpieczeństwa ONZ – Rosję i Chiny. Projekt rezolucji zakładał nałożenie sankcji osobowych, jak i gospodarczych w związku z użyciem w Syrii broni chemicznej w latach 2014-2015. Władimir Safronkow, przedstawiciel Rosji przy ONZ stwierdził, iż nałożone sankcje podważyłyby polityczne i dyplomatyczne wysiłki na rzecz pokoju w Syrii, natomiast ambasador Chin Liu Jieyu powiedział, że jest zbyt wcześnie na stosowanie sankcji i należy poczekać na koniec śledztwa prowadzonego wspólnie przez panel ONZ oraz Organizację ds. Zakazu Broni Chemicznej (OPCW).

8 marca: Woda z Bajkału zasili chińskie domy?

Chiński rząd twierdzi, że jest przygotowany do rozpoczęcia budowy wodociągu o długości 3 tys. kilometrów. Woda z Jeziora Bajkał ma być dostarczona do chińskich przedsiębiorców oraz prywatnych konsumentów z Lanzhou (prow. Gansu). Według chińskiego planu, wodociąg miałby rozpocząć swój bieg w południowo-wschodniej części jeziora, dalej przechodzić przez terytorium Mongolii przecinając Pustynię Gobi, kończąc swój bieg w Regionie Autonomicznym Xinjiang-Uyghur. Rząd w Moskwie wydaje się akceptować plan budowy wodociągu, natomiast wzbudza on falę protestów wśród obywateli i polityków Federacji Rosyjskiej oraz Mongolii, według których projekt ten negatywnie odbije się na ekosystemie regionu.

15 marca: Li Keqiang: pozytywny rozwój stosunków bilateralnych ChRL i Rosji

Chiński premier Li Keqiang podczas dorocznej konferencji prasowej zapowiadającej koniec piątej sesji 12. Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych (OZPL) nawiązał do kwitnących relacji gospodarczych zbliżających do siebie oba kraje. Premier podkreślił, że pierwsze dwa miesiące 2017 roku w stosunkach gospodarczych z Rosją były rekordowe pod względem wartości wymiany handlowej i zaznaczył również, że na tle powolnego ożywienia światowej gospodarki to właśnie rozwijająca się w szybkim tempie współpraca

handlowa Chin i Rosji ma pozytywny wpływ na światową gospodarkę, głównie ze względu na ustanowienie niższych cen globalnej energii.

16 marca: Gazprom dostarczy gaz do Chin w 2019

Jak wynika z doniesień 21st Century Business Herald, wiceprezes rosyjskiego Gazpromu powiadomił o planowanym uruchomieniu gazociągu do Chin najwcześniej w maju 2019 roku. Pierwotny plan zakładał uruchomienie połączenia gazowego jeszcze w 2018 roku, natomiast ze względu na czasochłonne gromadzenie potrzebnej dokumentacji, podpisany w maju 2014 roku kontrakt zostanie wypełniony najwcześniej w połowie 2019 roku.

23 marca: Wymiana uprzejmości liderów ChRL i Rosji po konsultacjach międzypartyjnych w Kazaniu

Podczas 6. spotkania mechanizmu dialogu międzypartyjnego oraz 5. międzypartyjnego forum Rosja-Chiny, prezydenci Xi Jinping i Władimir Putin gratulowali sobie owocnej, dwustronnej współpracy. Chiński prezydent powiedział, iż bardzo ceni kooperację między Komunistyczną Partią Chin a partią Jedna Rosja, która wzbudza zaufanie we wzajemnych kontaktach na wszystkich płaszczyznach oraz sprzyja zachowaniu pokoju na świecie. Putin wypowiedział się w podobnym tonie, stwierdzając że jakość obecnych stosunków dwustronnych jest bezprecedensowa oraz daje przykład innym państwom jak powinny wyglądać partnerskie stosunki między mocarstwami. Rozmowy podejmowane podczas sesji międzypartyjnych dotyczyły przede wszystkim stabilności regionalnej i bezpieczeństwa międzynarodowego.

29 marca: Sesja szefów rządu Chin i Rosji w Archangielsku

Podczas regularnej chińsko-rosyjskiej sesji wicepremier ChRL Wang Yang stwierdził, iż owocna współpraca na wielu płaszczyznach pozwoliła obu krajom utrzymać odpowiednią dynamikę wzrostu. Dodał również, iż Chiny i Rosja powinny dalej współpracować w celu rozszerzenia i poprawy dwustronnych relacji gospodarczych oraz wezwał inne kraje do rozszerzenia współpracy międzynarodowej, szczególnie w dużych, międzynarodowych projektach o strategicznym znaczeniu. Wiceprezydent Federacji Rosyjskiej Dmitry Rogozin wtórując swojemu przedmówcy powiedział, iż priorytetem rządu rosyjskiego jest wzmocnienie relacji na linii Moskwa-Pekin. Prywatne rozmowy wiceprezydenta Wang z jego rosyjskim odpowiednikiem miały dotyczyć tematów energii jądrowej, rolnictwa i lotnictwa cywilnego.

KOMENTARZ

1. Chińska inwestycja w porcie w Mikołajowie jest strategicznym posunięciem w kontekście inicjatywy „Pasa i Szlaku”. Z leżącego około 150 km dalej portowego miasta Czarnomorsk od stycznia br. uruchomiono połączenie kolejowe z Chinami. Zakończone inwestycje będą stanowić kompletną bazę eksportową w regionie basenu Morza Czarnego. Premier Ukrainy, Arsenij Jaceniuk na krótko przed uruchomieniem połączenia powiadomił media, iż „Pociąg, pokona trasę Ukraina – Gruzja - Azerbejdżan – Kazachstan – Chiny i stanie się nowym kierunkiem jedwabnego szlaku oraz alternatywną drogą dostaw ładunków z Ukrainy na rynki tych państw z pominięciem Rosji”. W obliczu rosyjskiego embarga tranzytowego i handlowego nałożonego 4 stycznia br. wobec Ukrainy, była to jedna z niewielu możliwości na uruchomienie połączenia kolejowego między Ukrainą a Chinami. Rosyjsko-ukraiński konflikt rozumiany w szerokim kontekście może być sprzyjać interesom rządu chińskiego. Pominięcie Rosji i utworzenie kolejnego połączenia obejmującego zasięgiem państwa Azji Środkowej pozwoli na utrzymanie stabilności i zachowanie sieci połączeń handlowych w obliczu obecnie mało prawdopodobnego napięcia na linii Moskwa-Pekin. Również w kontekście walki o wpływy polityczne między Chinami a Rosją w rejonie Azji Środkowej, wciągnięcie Ukrainy, Gruzji, Azerbejdżanu i Kazachstanu w transnarodową ideę forsowaną przez Xi Jinpinga idzie w parze z celami polityki zagranicznej ChRL w regionie.

Chińskie media odnotowały również incydent z 29 marca związany z ostrzelaniem polskiego konsulatu w Łucku. W cytowanym komunikacie Służby Bezpieczeństwa Ukrainy nie wyklucza się również ataku terrorystycznego. Wiodąca chińska agencja prasowa Xinhua w swej relacji zawarła również komunikat szefa ukraińskiego MSZ Pawła Klimkina, który ocenił całe wydarzenie jako akt prowokacji wymierzony w przyjacielskie stosunki polsko-ukraińskie. Chińskie media wspomniały również, że strona polska silnie wspiera Ukrainę podczas wciąż aktualnego kryzysu na wschodnich terytoriach ukraińskich. Powyższe zdarzenie w kontekście relacji chińsko-ukraińskich może wygenerować znaczne opóźnienie w przeprowadzeniu planowanych inwestycji, gdyż strona chińska w podejmowaniu strategicznych decyzji jest szczególnie wrażliwa na wszelkie przejawy aktów terroryzmu i niestabilności politycznej, które mogą wpłynąć na rentowność i bezpieczeństwo tychże, co bezpośrednio związane jest z doświadczeniem inwestycyjnym w krajach Azji Centralnej.

2. Na Białorusi najpoważniejszym zadaniem oraz wyzwaniem dla prezydenta Aleksandra Łukaszenki w kontaktach z Chinami jest zachęcenie chińskich przedsiębiorców do podjęcia inwestycji i transferu technologii w parku przemysłowym „Great Stone”. Po serii spotkań dwustronnych skutkujących wystosowaniem zachęt podatkowych i preferencyjnych warunków dla przedsiębiorców, zainteresowanie inwestycjami w pobliżu Mińska minęło się z oczekiwaniami rządów Białorusi i Chin. Światłem w tunelu dla projektu jest marcowe spotkanie białoruskiego wicepremiera Anatolija Kalinina z dyrektorem generalnym Rozwoju Parków Przemysłowych, Hu Zhengiem. Podczas spotkania strona białoruska po raz kolejny podkreśliła gotowość przyjęcia chińskich inwestycji, natomiast Chińczycy zobowiązali się do udzielenia pomocy technicznej i gospodarczej w kwestii budowy obiektów socjalnych w parku. Projekt ten obejmuje budowę kliniki medycznej, 144 mieszkań pracowniczych oraz opracowania i wdrożenia systemu komunikacji publicznej. Pomocna może okazać się również wcześniej opisana inicjatywa Narodowego Centrum Informacji Prawnej, która swoją działalnością może wesprzeć starania przedsiębiorców z Państwa Środka. Ewentualne dalsze niepowodzenie w przyciągnięciu chińskich inwestorów w okolicy Mińska może negatywnie rzutować na podejmowanie podobnych projektów w regionie Europy Środkowo-Wschodniej.

Również relacjonowane przez chińskie media zamieszki na Białorusi mogą stanowić potencjalne zagrożenie pogorszenia stosunków chińsko-białoruskich. Podczas obchodów Dnia Wolności na Białorusi w wielu miastach rozpoczęły się demonstracje, które miały na celu wyrazić dezaprobatę społeczeństwa przeciwko „dekretowi o pasożytnictwie”, przez co bezrobotni obywatele Białorusi są zobowiązani do płacenia specjalnego podatku. Białoruś od dawna zмага się z wysokim bezrobociem, czego pośrednim skutkiem jest znikoma ilość inwestycji zagranicznych, co negatywnie wpływa na utworzenie nowych miejsc pracy. Sytuację w kraju pogarsza fakt, z którym Białorusini nie mieli do czynienia od lat – walka o miejsca pracy z imigrantami zarobkowymi. Jak wynika z raportu białoruskiego MSW, w pierwszym półroczu ubiegłego roku do kraju przybyło ponad 4 tys. chińskich imigrantów zarobkowych. Chińczycy w tym względzie stanowią najliczniejszą obecnie grupę na Białorusi, wyprzedzając Ukraińców (ok. 3 tys. osób). Dane ministerstwa wskazują również, iż na terenie kraju znajduje się obecnie 7225 pracujących obywateli ChRL. W obliczu walki o miejsca pracy, chińska migracja zarobkowa może przyczynić się do wzrostu nacjonalistycznych nastrojów w państwie czego wyrazem mogą być potencjalne ataki na grupy

obywateli ChRL podejmujących tam pracę, co w konsekwencji może prowadzić do ochłodzenia stosunków na linii Mińsk-Pekin.

3. Stosunki chińsko-rosyjskie w obliczu zmiany władzy w Stanach Zjednoczonych ulegają dalszemu ociepleniu i intensyfikacji. Zacieśnianie współpracy gospodarczej między krajami jest spowodowane sygnałami wysyłanymi przez samego Donalda Trumpa na początku 2017 roku, które mogą skutkować dalszym pogorszeniem się wymiany handlowej między państwami. Chiny i Rosja starają się minimalizować efekty uboczne spowolnienia gospodarczego i spadku obrotów handlowych zwłaszcza w relacjach ze Stanami Zjednoczonymi poprzez zwiększenie wartości dwustronnej wymiany handlowej. Wyrazem wielostronnej współpracy jest również wspólne weto Chin i Rosji na forum ONZ. Wymownym jest również fakt, iż podczas wszystkich konferencji prasowych po chińsko-rosyjskich spotkaniach międzyrządowych, chińscy oficjele używają retoryki zastosowanej przez Xi Jinpinga w Davos stanowiąc kolejny przytyk w stronę USA, o której szerzej na swoim blogu napisał dr Bartosz Kowalski (*Xi Jinping w obronie kapitalizmu, 18.01.2017*). Warto również dodać, że wizyty na szczeblu rządowym pomiędzy Rosją a ChRL w ubiegłym roku odbyły się pięciokrotnie.

W kontekście planu chińsko-rosyjskiego wodociągu, który miałby połączyć Syberię z Prowincją Gansu, zarysowuje się widoczny konflikt interesów w relacjach chińsko-rosyjsko-mongolskich. Zgoda rządu rosyjskiego dla chińskiej inicjatywy zapewne stanie się impulsem do wznowienia i renegotjacji warunków budowy elektrowni wodnej Egiin Gol w Mongolii. W czerwcu 2016 roku Władimir Putin wstrzymał budowę mongolskiej elektrowni na głównej rzece zasilającej Bajkał - Selendze, powołując się właśnie na względy ekologiczne. Prawdziwą intencją prezydenta Rosji jest obrona własnych interesów i zatrzymanie projektów, które zapewniłyby Mongolii w pewnym stopniu samowystarczalność energetyczną, gdyż roczne wpływy do rosyjskiej kasy z tytułu transferu energii do Mongolii sięgają 25 mln USD a wartość polityczna mongolskiej zależności od dostaw rosyjskiej energii jest nieoceniona. Ponadto, rosyjska dezaprobata w konsekwencji spowodowała wycofanie się z mongolskiego projektu chińskiego inwestora, który na jego realizację był gotowy wyłożyć około 1 mld USD.

Komentując moskiewskie zamieszki związane z kampanią antykorupcyjną, chińskie media utrzymują obiektywizm w swej relacji. Większość portali

informacyjnych ograniczyła się do czysto informacyjnej rekonstrukcji zdarzeń z obszernymi fotogaleriami, natomiast niektóre komentowały antykorupcyjną demonstrację jako „pretekst do zainicjowania zmian”. Zhongyuan Jingji, nienależący raczej do wiodących chińskich portali informacyjnych, pod koniec artykułu relacjonującego zamieszki w Moskwie zamieścił informację, iż ludzie nie szukają w Aleksieju Nawalnym wyzwoliciela kraju, prawdopodobnie nie są nawet jego zwolennikami, lecz zebrany tłum oczekuje głębokich zmian w polityce rosyjskiej. Oczywiście kampania antykorupcyjna jest ich ważną częścią, jednak we wspomnianym przekazie powód ten jest określany jako wierzchołek góry lodowej. Bardziej poczytny Caixin należący do grupy „bardziej liberalnych” źródeł informacji w Chinach określił marcowe demonstracje jako „marsz młodych po władzę”. Autor stwierdził również, iż w obliczu przyszłorocznych wyborów prezydenckich, Putin będzie zmuszony do realizacji niektórych żądań obozu opozycyjnego w celu utrzymania swej pozycji.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

RAPORT: CHINY WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI – Marzec 2017 jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Ośrodka Spraw Azjatyckich i Regionalnego Ośrodka Debaty Międzynarodowej w Łodzi. Utwór powstał w ramach konkursu *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o konkursie *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*.

Zadanie publiczne współfinansowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

**OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH**

**RAPORTY
OPINIE
DORADZTWO**

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Łodzi

ul. Lindleya 5a, pokój nr 7, 90-131 Łódź, tel.: 42 635 42 34, www.rodmi-lodz.pl